

[Sigsgaard.]

selskabers virke i Danmark, forstod vi allerede her forleden dag. I VS har vi prøvet at analysere benzinselskaberne, men det er jo langtfra nok. Også de danske monopoler må under lup igen. En ny trustkommission må derfor gøre den aflivede trustkommissions arbejde færdigt. Jeg går ud fra, at VKR ikke vil være med til at nedsætte en ny trustkommission; det højeste, jeg kan håbe, er, at nogen af dem måske vil afholde sig fra at stemme. Men socialdemokratiet kan vel ikke undslå sig. I hvert fald kan jeg bebude, at VS i den nærmeste fremtid vil fremsætte forslag i folketinget om nedsættelse af en ny trustkommission.

Nu over til en enkelt sag, men det har været nødvendigt for mig at sige det, jeg har sagt, for at man kan vurdere denne enkeltsag.

Ligesom hr. Ivar Nørgaard vil jeg sige lidt om B & W-krisen. Jeg har i modsætning til hr. Ivar Nørgaard og hans parti ikke haft lejlighed til at tage stilling tidligere, det er jo udelukkende finansudvalget, der har behandlet denne sag, og dér er VS ikke med. Hvorfor lægger ledelsen op til en lukning af værftet? En af grundene er, at værftsindustrien vil få det vanskeligere i fællesmarkedet. I Danmark er det forbudt at eksportere skrot. Det skal leveres enten til Stålvalseværket, til B & W eller til cement-jernkonsortiet Norden, der i øvrigt kontrolleres af F. L. Smidth. En række koncerner har altså monopol på skrottet, og på den måde bliver stålet billigere, end det bliver i fællesmarkedet efter Kul- og Ståluionens regler for import.

Her har vi altså en forklaring, som ellers ikke rigtig kommer offentligt frem. Men det spiller vel også ind, at de redere og værfter, der er medejere af B & W, har fundet ud af, at der måske er ét værft for meget i Danmark, og det er B & W, det kan være en grund. Medmindre man kan få skatteyderne til at betale nogle af omkostningerne. Ejerne kunne over for offentligheden og staten spille på, at B & W jo nærmest opfattes som en slags offentlig institution, og de spillede med held på det. Finansudvalget rykkede kritikløst, så vidt offentligheden ved, og så vidt jeg ved, ud med en garanti på 50 mill. kr.

Nu er 50 mill. kr. til en enkelt virksomhed

jo mange penge. Men jeg må lige indskyde, for at proportionerne kan være i orden, at i forhold til de milliarder, som skatteyderne via afskrivningsregler og skatteunddragelser er tvunget til at forære aktionærerne, er de 50 mill. kr. selvfølgelig småpenge, så er det kun en dråbe i havet. Men alligevel: er det ikke groft nok, at finansudvalget lader 50 mill. kr. rulle uden at stille betingelser bortset fra den om en undersøgelse af virksomheden? Må jeg stille spørgsmålet: hvornår bruger staten ellers 50 mill. kr. uden at spørge, hvem det egentlig er, der skal have dem, og uden at vide mere om anvendelsen, end man ved i dette tilfælde? Heldigvis mig bekendt yderst sjældent. Finder jeg andre eksempler, skal jeg nok tage dem frem.

Jeg benytter lige lejligheden til i en parentes at spørge ministeren, om den rapport, der bliver tale om den 15. marts, bliver offentligt tilgængelig — det håber jeg da.

B & W-krisen er i øvrigt et godt udtryk for, at monopolerne søger at socialisere deres omkostninger i oprettelse af fælles selskaber eller ved at lade staten betale en del af omkostningerne. Jeg vil fastholde, at det er nogle af de store monopoler og nogle af dem, jeg har nævnt her i dag, der har magten på B & W, ikke nødvendigvis hovedselskaberne, snarere mere anonyme datterselskaber.

Man kan spørge: hvorfor går det så skidt på B & W? Forklaringen er nok, at den kontrollerende aktionærgruppe ikke er interesseret i, at B & W skal give noget større overskud. Derfor ville de ikke have Knud Lauritzen ind som storaktionær for et par år siden.

Næste spørgsmål: hvorfor vil de ikke have overskud? Den sandsynlige forklaring er, at der findes en aktionærkonstellation bestående af store underleverandører og store rederier, der er kunder hos B & W. Underleverandørerne er interesseret i en fast afsætning til B & W til en pris over markedspris, rederne er interesseret i at få skibene måske lidt billigere, end de ellers kunne få dem. Men hvis B & W på den måde skal købe dyrt og sælge billigt, er det jo ikke så underligt, at der ikke er overskud, og heller ikke så underligt, hvis man strammer den lidt rigeligt på den måde, at der kan blive tale